

Samozatrudnienie

Jakie są rodzaje zatrudnienia?

Można rozróżnić dwa rodzaje zatrudnienia dla osób pracujących. Są to:

- samozatrudnieni i
- pracownicy zależni

Osoby samozatrudnione nie mają pracodawcy (szefa). Pracują tylko dla siebie. Mogą decydować o wielu rzeczach, na przykład o tym, jak i kiedy pracują. Muszą jednak również zapewnić sobie środki finansowe. I muszą wykupić ubezpieczenie społeczne. Za wiele rzeczy muszą płacić sami. Ubezpieczenie zdrowotne, ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenie na wypadek bezrobocia są bardzo ważne. Jeśli chodzi o ubezpieczenie zdrowotne, osoby samozatrudnione muszą zdecydować, czy chcą wykupić ubezpieczenie ustawowe czy prywatne.

Jakie są rodzaje samozatrudnienia?

Istnieją dwie grupy osób samozatrudnionych:

- osoby prowadzące własną działalność gospodarczą
- osoby pracujące na zasadzie wolnego strzelca (jako osoby samozatrudnione).

W ramach samozatrudnienia można zarabiać różne kwoty pieniędzy. Dla niektórych pieniądze wystarczają na życie. Ci ludzie pracują całkowicie niezależnie. Nazywa się to głównym zajęciem.

Niektórzy ludzie nie zarabiają wystarczających pieniędzy na samozatrudnieniu. Lub chcą pracować dla firmy z innych powodów. W takim przypadku nadal są tam zatrudnieni i pracują jako osoba samozatrudniona tylko na boku. Jest to znane jako działalność dodatkowa.

- Więcej informacji na temat form samozatrudnienia można znaleźć w [Federalnej Agencji Edukacji Obywatelskiej](#)

Czy chciałbyś pracować na własny rachunek?

Jeśli chcesz pracować na własny rachunek w Niemczech, potrzebujesz [pozwolenia na pobyt](#). Ważne jest również, aby dobrze mówić i pisać po niemiecku.

Agencja pracy lub urząd pracy mogą pomóc w podjęciu pierwszych kroków w kierunku samozatrudnienia. Pracownicy udzielą informacji na temat zakładania działalności gospodarczej. Wskażą ważne kontakty do dalszego doradztwa. Poinformują też, jakie świadczenia można otrzymać w ramach wsparcia.

- Informacje na temat zakładania działalności gospodarczej udzielane przez [Federalną Agencję Pracy](#)
- Informacje na temat [zakładania działalności gospodarczej i dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej](#)

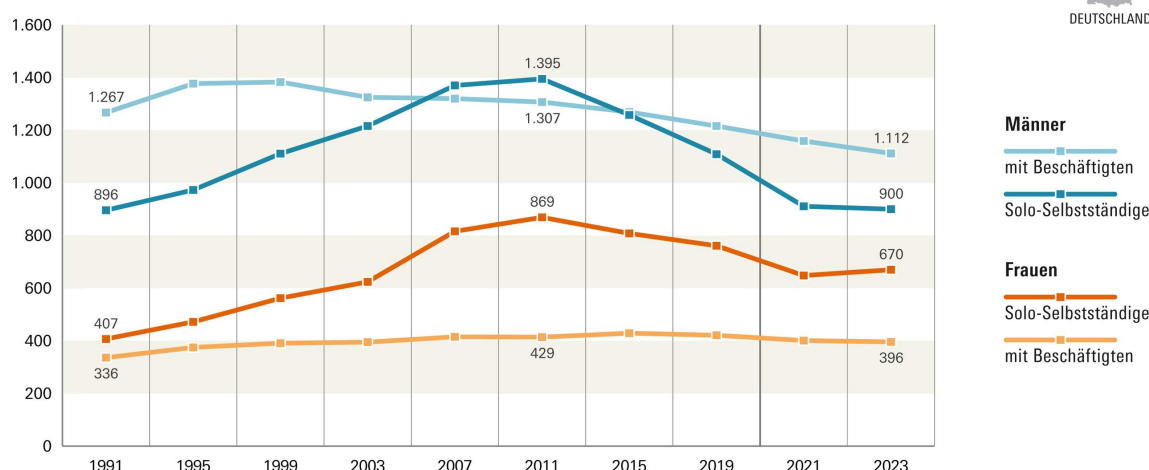
Rośnie liczba kobiet prowadzących własną działalność gospodarczą

Odsetek kobiet wśród wszystkich osób samozatrudnionych rośnie. Według mikrospisu w 2023 r. 34 procent wszystkich osób prowadzących działalność na własny rachunek w Niemczech stanowiły kobiety.

W 2023 r. 44 procent firm zostało założonych przez kobiety, według Monitora Start-upów 2024 Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) (2022: 37 procent). Średnio w długim okresie kobiety stanowią 39 procent działalności start-upów.

Niemniej jednak kobiety w Niemczech są nadal mniej skłonne do samozatrudnienia niż mężczyźni. Dotyczy to zarówno grupy osób samozatrudnionych, jak i osób samozatrudnionych z pracownikami (wykres 1).

Solo-Selbstständige und Selbstständige mit Beschäftigten in Deutschland (1991–2023), in Tausend

Datenquelle: Eurostat, Labor Force Survey (EU-LFS), eigene Berechnungen

Bearbeitung: WSI GenderDatenPortal 2025 **WSI**

Spośród wszystkich pracujących kobiet tylko 5,8% było samozatrudnionych w Niemczech w 2023 roku. Wśród pracujących mężczyzn odsetek ten wynosił 10 procent, czyli prawie dwa razy więcej. Wynika to z mikrospisu przeprowadzonego przez Federalny Urząd Statystyczny.

Rząd federalny chce ułatwić kobietom samozatrudnienie. W tym celu prowadzone są różne programy wsparcia i kampanie.

Szukasz wsparcia i dalszych informacji?

Można je znaleźć na stronie [Federalne Ministerstwo ds. Rodzin, Seniorów, Kobiet i Młodzieży](#).

Pseudozatrudnienie

Czasami dana osoba przedstawia się jako samozatrudniony przedsiębiorca. W rzeczywistości jednak pracuje dla konkretnego pracodawcy. Wtedy wygląda to tylko tak, jakby była samozatrudniona. Nazywa się to pozornym samozatrudnieniem. Osoba ta jest osobiście zależna od swojego pracodawcy. Można ją zatem uznać za pracownika.

Ważne: W Niemczech fikcyjne samozatrudnienie jest zabronione!

W prawie ubezpieczeń społecznych osoby fikcyjnie samozatrudnione są uważane za pracowników. Należy za nie opłacać składki na ubezpieczenie społeczne. Oznacza to, że pracodawca musi opłacać w ich imieniu ubezpieczenie emerytalne, ubezpieczenie zdrowotne, ubezpieczenie na wypadek długotrwałej opieki i ubezpieczenie na wypadek bezrobocia. Jeśli celowo tego nie robią,

pracodawca może być do tego zobowiązany. Pracodawca musi wówczas opłacać składki na ubezpieczenie społeczne z dołu.

Osoba fałszywie samozatrudniona ma również pewne roszczenia wobec swojego pracodawcy na mocy prawa pracy. Obejmują one na przykład ochronę przed zwolnieniem, wynagrodzenie za dni świąteczne, prawo do urlopu, ciągłość wypłaty wynagrodzenia w przypadku choroby i wiele innych.

Jakie są główne cechy fikcyjnego samozatrudnienia?

- Klient określa godziny pracy. Obejmuje to również ustalenia dotyczące urlopów
- Wykonawca pracuje tylko dla jednego klienta.
- Pracownicy klienta regularnie wykonują tę samą pracę.
- Pracodawca wydaje instrukcje wykonawcy. I decyduje za niego.
- Zleceniobiorca nosi na przykład odzież roboczą zleceniodawcy.

Kogo szczególnie dotyczy fikcyjne samozatrudnienie?

Sektory i profile zawodowe obejmują

- Konsultanci IT
- Kierowcy w branży transportowej i kurierskiej
- Sprzątacze
- Projektanci graficzni i copywriterzy
- Programiści
- Nauczyciele
- Lekarze honorowi
- Rzemieślnicy

Więcej informacji na temat fikcyjnego samozatrudnienia można znaleźć tutaj:

 [Informacje z IHK na temat "Unikanie fikcyjnego samozatrudnienia".](#)

 Niemieckie Ubezpieczenie Emerytalno-Rentowe również udziela informacji na temat [fikcyjnego samozatrudnienia](#)

 [FG - Dla założycieli](#)